

VIII. Sedmigradskyn pientenlastenkoulu ja Marian turvakoti.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnan kertomus vuodelta 1914 oli seuraavaa sisällystä:

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokuntaan ovat kertomusvuonna kuuluneet seuraavat kaupunginvaltuuston alempana mainituiksi vuosiksi valitsemat jäsenet, nimittäin professori K. R. Wahlfors ja kansakoulutarkastaja, filosofiantohtori Albert Lilius vuosiksi 1912—14, professorit V. Th. Homén ja A. O. Aschan vuosiksi 1913—15, yliopettaja, filosofiantohtori Georg Borenius ja kirkkoherra C. G. Olsoni vuosiksi 1914—16 sekä johtokunnan valitsema koulujen taloudenhoitaja, luutnantti August Fabritius. Johtokunnan puheenjohtajana on kertomusvuonna toiminut professori Wahlfors ja varapuheenjohtajana filosofiantohtori Borenius. Sihteerintehtävät johtokunnassa on suorittanut kirjanpitäjä Uno Westerholm, joka myös on hoitanut koulujen tilikirjat.

Kertomusvuoden alusta tuli lisäksi Kallion uusi pientenlastenkoulu, jota varten johtokunta oli kaupunginvaltuuston tarkoitukseen käytettäväksi antamille Sturekadun tonteille n:oille 12 ja 14 rakennuttanut kivistä pienenlaisen, osittain kolmikerroksisen koulutalon arkkitehtitoiminimi W. Jungin ja E. Fabritiuksen laatimain piirustusten mukaan. Mainitun rakennuksen oli rakennusmestari Wilh. Ekman sijoitunut sovitus 85,400 markan maksusta rakennuttamaan lopullisesti katsastettavaksi toukokuun 1 päivänä 1913, mutta rakennustyön välttämättömän seisahtuminen syksyllä 1912 puhjenneen yleisen rakennuslakon johdosta viivästytti rakennuksen valmistumista niin, että talo voitiin vasta joulukuun 29 päivänä 1913 katsastaa ja tarkoitukseensa käytettäväksi vastaanottaa.

Keskimäisessä kerroksessa sijaitseva varsinainen kouluhuoneisto käsittää kaksi tilavaa luokkahuonetta, jotka voidaan yhdistää yhdeksi ainoaksi isoksi saliksi, sekä niiden viereisen leikki- ja virkistyshuoneen. Ensimmäisessä kerroksessa on 3 huonetta ja keittiön käsittävä asuinhuoneisto, vahtimestarin asunto ynnä pesutupa, kolmannessa kerroksessa koulukeittiö sekä johtajattaren ja apulaisopettajattaren huoneistot. Siihen nähden että uusi koulutalo on rakennettu Sed-

migradskyn pientenlastenkoulun omistamaan kiinteistöön Pohjoinen Esplanadikatu 21 otettua kiinnitystä vastaan saaduilla lainavaroilla ja ylläpidetään mainitusta kiinteöstä kertyvillä vuokratuloilla, on johtokunta katsonut sopivaksi nimittää uuden koulun Sedmigradskyn pientenlastenkouluksi II. Emäkouluna puheenaolevassa säätiössä on siten Sedmigradskyn pientenlastenkoulu I. Koulu, joka on ollut toimessa kevätlukukauden alusta lähtien, vihittiin juhlallisesti tar-koitukseensa tammikuun 24 päivänä vaatimattomalla juhlalla, johon kunnan viranomaiset, muiden pientenlastenkoulujen opettajistot ja koululasten vanhemmat oli kutsuttu.

Tämän uutisrakennustyön yhteydessä mainittakoon niinkään, että Marian turvakodin Annankadun 5:ssä sijaitsevan koulutalon lisä- ja muutosrakennustyö vuoden varrella valmistui ja että sen johdosta lisäksi tulleet asuin- ja myymälähuoneistot olivat suurimman osan vuotta 1914 vuokrattuina. Tätä rakennusta ei kuitenkaan vielä ole lopullisesti katsastettu, minkätähden ei myöskään urakoitsija, rakennusmestari Wilh. Ekman, ole saanut täyttä maksua, vaan on tileissä pidetty mainittua taloa varten avoinna erityinen uudestirakennustili.

Kallion uuden koulun tultua lisäksi on johtokunta voinut hankkia sijaa kaikkiaan 180 lapselle, nimittäin Sedmigradskyn pientenlastenkouluissa 120:lle eli 60:lle kumpaisessakin sekä 60:lle Marian turvakodissa. Kaikissa kolmessa koulussa ovat oppilaat olleet jaettuina kahteen luokkaan, 30 lasta kumpaiseenkin.

Opetusta ja kouluhoitoa ovat vuonna 1914 toimittaneet:

Sedmigradskyn pientenlastenkoulussa I Oikokadun talossa n:o 7 rouva Elin Skogman-Myrsten johtajattarena ja neiti Edith Holmström apulaisopettajattarena;

Sedmigradskyn pientenlastenkoulussa II Sturekadun talossa n:oissa 12—14 Kalliossa neiti Nanny Lagerblad johtajattarena ja neiti Margit Hollméus apulaisopettajattarena; sekä

Marian turvakodissa pastorinrouva Anni Hofström johtajattarena ja neiti Blonny Hannén apulaisopettajattarena.

Opetus, jota annetaan ruotsiksi, on kaikissa kouluissa ollut järjestettynä n. s. Fröbelin kansanlastentarhametodin mukaisesti ja on sitä annettu kolme tuntia päivässä tammikuun 15 päivästä toukokuun loppuun sekä syyskuun 1 päivästä joulun lähipäiviin asti. Sodan puhkeamisen johdosta asiointilan kehittymiseen nähden kaupungissa vallitseva levottomuus ja epätietoisuus ei aiheuttanut pientenlastenkoulujen kesäloman pidentämistä, koska niiden oppilaat joka tapauksessa asuivat paikkakunnalla ja heidän sentähden katsottiin tarvitsevan työskentelyä sekä sitä ravintoa, annosta lämmintä kotiruokaa, minkä he päivittäin saavat koulussa opetuksen päätyttyä. Kevätlukukauden alussa saivat suurimmassa tarpeessa olevat jal-

kineita. Syyslukukausi päätettiin tavanmukaisilla joulujuhlilla, jolloin koulujen kustannuksella jaettiin lapsille virvokkeita ja joululahjoja.

Koko oppilasmäärästä, 180 oppilaasta, oli kevätlukukaudella 83 tyttöä ja 97 poikaa sekä syyslukukaudella 96 tyttöä ja 84 poikaa. Lasten ikä on vaihdellut 4 ja 7 vuoden välillä siten, että kevätlukukaudella 11 lasta oli 4-vuotiaita, 60 lasta 5-vuotiaita, 80 lasta 6-vuotiaita ja 29 lasta 7-vuotiaita sekä syyslukukaudella 17 lasta 4-vuotiaita, 71 lasta 5-vuotiaita, 88 lasta 6-vuotiaita ja 4 lasta 7-vuotiaita. Koulumaksua ovat suorittaneet markan kuukaudessa semmoisista kodeista olevat oppilaat, joilla on katsottu olevan siihen varaa, mutta näistä maksuista vapautettuja oli kevätlukukaudella 74 ja syyslukukaudella 92 lasta.

Lukutunnit ovat tavallisesti kestäneet puoli tuntia, eräissä aineissa hiukan vähemmän tai enemmän.

Kaikkien koulujen työsuunnitelma on ollut likimittäin sama ja käsittänyt: kertomuksia, havainto-opetusta, laskentoa, kirjojutusta, piirustusta, ulkolukua, erilaatuisia käsitöitä, niinkuin ompelua, paperintaittamista, palmikoimista, niinitöitä ja vohvelikangastöitä sekä muovailua, laulua ja voimistelua.

Mitä koulujen taloudenhoitoon tulee, osottavat Sedmigradskyn pientenlastenkoulut, vaikka ne miltei yksinään käyttävät kukin koulutalosaan siihen kuuluvine pihoineen, vuodelta 1914 puhdasta tuloa Smk. 23,165:50. Tämä hyvä taloudellinen tulos on johtunut siitä, että koulujen omistamasta kiinteistöstä Pohjoisen Esplanadikadun 21:stä oli vuonna 1914 vuokratuloja 55,960 markkaa. Koulujen pääomatili lisääntyi siten Smk:sta 577,979:87 Smk:aan 601,145:37. Koulujen kiinteistöjen kirjaanpantu arvo on kaikkiaan Smk.736,949:78. Pohjoisen Esplanadikadun varrella olevaa kiinteistöä rasittavista kiinnityksistä, yhteensä 290,000 markkaa, vastaa suurinta eli siviilivirkakunnan leski- ja orpokassalle myönnettyä 130,000 markan määräästä Sedmigradskyn pientenlastenkoulun Marian turvakodille myöntämä laina ja Helsingin säästöpankille myönnettyä 90,000 markan kiinnitystä Kallion uuden koulun rakennuskustannukset, kun taas Suomen sairaanhoitajain eläkekassalle myönnettyä 70,000 markan kiinnitystä voi katsoa vastaavan Oikokadun koulutalon kustannusten vielä suorittamatta olevan osan. Pohjoisen Esplanadikadun varrella sijaitseva kiinteistö on siis todellisuudessa aivan velaton.

Marian turvakodin talous ei vielä koulutalon muutos- ja lisärakennustöiden jälkeen ole vuonna 1914 ehtinyt palautua säännölliselle tolalle. Kaikki huoneistot eivät nimittäin ole olleet koko vuotta vuokrattuina, minkätähden on syntynyt tappiota Smk. 4,109:42. Pääomatili on siten vähentynyt Smk:sta 171,384:29 Smk:aan 167,274:87.